

tramtária koncepcia verzia 2.2 (po šiestich rokoch)

Táto koncepcia vznikla a stále vzniká v našom lesnom klube. Vytvárame ju my spolu s deťmi, rastie s nami a našimi skúsenosťami. Nechávame sa voľne inšpirovať rôznymi pedagogikami, ale ku žiadnej sa nehlásime a žiadnu nekopírujeme. Vitajte v Tramtárii!

Priestor

Aj keď sme lesný klub, neschovávame sa pred civilizáciou na stromoch. Nepohrdneme žiadnym priestorom (škôlka, les, lúka, univerzita, mesto, supermarket, kultúrne centrum, autobus, ...) no napokon najviac času aj tak strávime v našich lesíkoch za škôlkou. Je to totiž, čisto pragmaticky, najpodnetnejšie a najzdravšie miesto na naše prechádzky, hranie, rozmýšľanie, rozhovory, dobrodružstvá a oddych.

Každodennosť

Deti chceme čo najviac pripraviť na skutočný život. Väčšinu času v živote žijeme každodennosť – známe činnosti na známych miestach. S deťmi by sme mohli ísť v pondelok na kolotoče, v utorok do ZOO, v stredu na trampolíny a celý štvrtok sa tešiť na piatkový karneval ... a deti by boli pári nadšené. No nové veci sa zákonite minú a za rohom čaká každodennosť.

Deťom sa snažíme ukázať, že aj každodennosť dokáže byť pri správnom pohľade a nastavení farebným kolotočom. Navyše si ten kolotoč vytvárame sami svojou zvedavosťou a tvorivosťou. Všedný vonkajší aj vnútorný svet má toľko čarovných vrstiev a zákutí, že nám stačí každý deň obyčajná prechádzka na našu lúku na fascinované skúmanie seba aj okolia.

Zvedavosť

Podporením zvedavosti nachádzame nové veci, ktoré sa môžeme naučiť, vnímame svet ako šťavnatý a zaujímavý a zároveň aplikovaním zvedavosti na seba a svoje konanie dokážeme opúšťať vlastné nefunkčné či škodlivé vzorce správania z odstupu a bez zbytočnej ľútosti.

Zvedavosť zameriavame na vonkajší svet (naše **témy**), na spolužiakov a učiteľov (**socializačné aktivity**), na samých seba v rôznych situáciách (tzv. **pokusy na sebe a reflexie**), na cudzích ľudí, ktorých stretнемe na chodníku (tzv. **prieskumy verejnej mienky**) a každé dieťa sa s ňou ponori do jednej témy hlbšie a na dlhší čas (individuálne **projekty**).

Realita

Náš svet je niekedy strašidelný, nebezpečný, drsný, nespravodlivý. Vďaka tomu si dokážeme užívať a vážiť opak - jeho dobré a príjemné stránky.

Ak deťom klameme, že tie zlé veci okolo neexistujú, alebo že nie sú zlé, deti nám neuveria, len s tým zlým ostanú samé.

Terapeuticky však nepôsobí popieranie ale naopak priznanie si toho zlého vo svete aj v nás a snaženie sa o dobro.

Veľkú pozornosť venujeme aj našim osobným problémom a konfliktom, spolu sa o nich otvorené rozprávame, vraciame sa k nim, navrhujeme riešenia a iné formy reakcií. Väčšinu času nám tak „učivo“ prinášajú deti samé.

Dôležitou zručnosťou ktorú sa deti v škôlke učia, je dávať na seba a druhých pozor. Toto podporujeme istou mierou zodpovednosti, ktorú presúvame na deti (nie stále nad nimi držíme dozor, delegujeme zodpovednosť na starších, podporujeme ich sebareguláciu...). Dieťa musí párkrtá spadnúť, aby sa dívalo pod nohy.

Učiteľ

Učiteľ je v Tramtárii v niečom na jednej lodi s deťmi. Ráno príde, má nejaké obmedzenia a inak nekonečno možnosti a jeho hlavnou úlohou je užiť si tento deň. Okrem samozrejmých morálnych hodnôt by teda učiteľ mal najmä ovládať „umenie žiť“. Len ak je deťom v jeho spoločnosti dobre a vidia, že aj jemu je dobre s nimi, dajú mu šancu učiť ich.

Máme za to, že deti nie vždy vedia, čo je pre nich najlepšie a nie vždy majú kapacitu riešiť svoje problémy. Každé z detí má oblasť, v ktorej potrebuje jasnú podporu a vedenie. V tomto nezastupujeme rodičov ani dieťa, ale skôr realitu, na ktorú napokon vždy narazí.

Okrem toho, že učiteľ v Tramtárii má každé dieťa absolútne so všetkým prijímať, zároveň je jeho najvyššou prioritou ho čo najviac posunúť (preto je v poriadku, ak sa niekedy na nás dieťa nahnevá). Zákonite pri tom niekedy spravíme chybu, no podpora sebareflexie a reflexie v našom učiteľskom tíme zabezpečí, že ju väčšinou rýchlo objavíme a napravíme. K tomu potrebujeme aj dôveru rodičov.

Naše ďalšie pedagogické metódy

Veľká časť dňa je venovaná **voľnej hre** detí, kedy učiteľ pôsobí „len“ ako pozorovateľ, maximálne spoluhráč. Voľná hra je pre deti čas na slobodné sebavyjadrenie, prinesenie citlivej témy do škôlkarského prostredia či vznik mnohých sociálnych interakcií. Nedoriešené interakcie neskôr učiteľ s deťmi reflektuje. Často sa do tohto riešenia snažíme zapájať aj ostatné deti - na spolužiacke motivovanie, podporu otvorenosti, vytváranie komunitnej atmosféry podpory a sebarozvoja.

Pri každej činnosti kladime veľký dôraz na **kreativizáciu**, teda snahu o neštandardný a tvorivý prístup k životu, práci, sebe, iným ľuďom, riešeniu problémov. Metódami kreativizácie sú zadávanie divergentných úloh, takmer neriešiteľných úloh, podpora nerigidného myslenia, výcvik predstavivosti, intuície, zlepšovanie fluencie a originality. Cieľom je, aby mali deti v živote viac možností a srandy.

Vďaka tomu, že máme nastavený maximálny počet 13 detí na 2 učiteľov, môžeme k deťom pristupovať absolútne individuálne. Súčasťou našej každodennej pedagogickej dokumentácie sú aj zdieľané **individuálne podporné a rozvojové plány** každého dieťaťa. Tieto pravidelne konzultujeme medzi sebou aj s rodičmi.